

## В памет на професор Пиринка Пенкова-Люейер

Брой XXXI на е-списание Sъlw се посвещава на професор Пиринка Пенкова-Люейер (1941 – 2024, Калундборг, Дания) – всеотдайна и компетентна съредакторка на списанието от неговото основаване. В утвърждаването му като академичен по статут и интердисциплинарен по профил актуален електронен сайт тя вложи богатия опит от своята наситена организационна, обществена и научна дейност в страната и чужбина. След завършване на Софийския университет, където защитава дисертация в областта на старобългаристиката, тя е български лектор в Регенсбург, а непосредствено след това – лектор и изследовател към университетите в Копенхаген, Орхус, Оденсе, Есберг. Същевременно разгръща многостранна дейност в областта на мениджмънта като директор на Експортната академия в Ранум, Дания и ръководител на проекти на Европейския съюз за Източна Европа. Публикува редица приноси изследвания в областта на старобългаристиката, проучва състава и езика на Синайския евхологий, старобългарски глаголически ръкопис от X в., съставя негов „Речник-индекс“ (2008), с който се обогатява лексикографското представяне на най-ранните старобългарски преводи. Въз основа на дългогодишни всеотдайни проучвания върху превода на трите автентични „Слова против арианите“ от патристичния автор Атанасий Александрийски, направен от Константин Преславски ок. 906 – 907 г., проф. Пенкова дава тласък за изследване и обнародване на Словата като осъществява обхватни издания на Второ (2015, 2016), Трето (2016) и т.нар. Пето слово (2008) от превода, изготвя индекси (2015, 2024), съпроводени от изчерпателно проучване (2015, 2016, 2019) и анализ не само на славянската ръкописна традиция, но и на гръцкия образец, съчетавайки методи на лингвистиката и текстологията с вникване в догматичните и философските дълбини на средновековния текст. Специално внимание обръща и на по-късните преводи на Атанасиевите слова от Евтимий Зигавин през XIV в., и от Епифаний Славинецки през 1665 г. (2019, 2020, 2021). Същевременно проф. Пенкова публикува и редица книги и брошури по теория на управлението, на планирането и на социалната политика. С изследванията си проф. Пенкова въвежда в научно обръщение неизследвани ръкописи, но освен старобългарския език, тя откроява необходимостта от изготвяне на новобългарски преводи (2018), които да правят средновековните текстове достъпни за по-широк кръг специалисти.

Като изследовател на книжовното наследство на Преславската книжовна школа проф. Пиринка Пенкова-Люейер дарява личната си библиотека на Шуменския университет „Епископ Константин Преславски“. През 2017 година е отличена с Почетна сребърна значка за приноса си в изследването на делото на Константин Преславски и с почетния знак на град Велики Преслав, изготвен специално за 40-тата годишнина от създаването на Научния център „Преславска книжовна школа“.

Многостранният творчески път на проф. Пиринка Пенкова-Люейер вълнува с тържеството на духа, отдаден на изконни прозрения за памет и род.

## In Memory of Professor Pirinka Penkowa-Lyager

Issue XXXI of the e-journal Sъlw is dedicated to Prof. Pirinka Penkowa-Lyager (1941–2024, Kalundborg, Denmark), a devoted and highly competent co-editor of the journal since its inception. Prof. Penkowa-Lyager played a pivotal role in establishing the journal as an academic and interdisciplinary electronic platform, drawing on her extensive experience in scholarly, social, and organisational work both in Bulgaria and abroad. After graduating from

Sofia University, where she defended her dissertation in the field of Old Bulgarian Studies, she held academic positions as a lecturer in Regensburg, and subsequently at the universities of Copenhagen, Aarhus, Odense, and Esbjerg. Alongside her academic career, she was actively engaged in management, serving as Director of the Export Academy in Ranum, Denmark, and as a European Union project manager for Eastern Europe.

Prof. Penkowa-Lyager published numerous studies in Old Bulgarian, including in-depth research on the composition and language of the *Sinaitic Euchologion*, a 10th-century Old Bulgarian Glagolitic manuscript. Her *Dictionary-Index* (2008) of the text made a significant contribution to the lexicographic documentation of the earliest Old Bulgarian translations. Her long-standing and comprehensive research on the Slavonic translation of Athanasius of Alexandria's *Three Discourses against the Arians*, made by Constantine of Preslav around 906–907, opened new directions in the field. She prepared critical editions of the Second (2015, 2016), Third (2016), and the so-called Fifth Discourse (2008), each accompanied by detailed indexes (2015, 2024) and exhaustive analyses (2015, 2016, 2019), providing new impetus for further research. Her studies examined both the Slavonic manuscript tradition and its Greek source text, employing linguistic and textual methods while delving into the dogmatic and philosophical dimensions of the medieval work. She also focused her scholarly efforts on later translations of Athanasius' discourses – by Euthymius Zigabenus in the 14th century and by Epiphanius Slavinsky in 1665 (2019, 2020, 2021). In addition to her philological contributions, Prof. Penkowa-Lyager authored several books and pamphlets on management theory, planning, and social policy. A hallmark of her scholarly legacy is the introduction of previously unstudied manuscripts into academic discourse. She also underscored the importance of making these medieval texts accessible to a wider audience through modern Bulgarian translations (2018).

As a dedicated researcher of the Preslav Literary School, she donated her personal library to the Bishop Konstantin Preslavsky University of Shumen. In recognition of her scholarly contributions, she received the Honorary Silver Badge in 2017 for her work on Constantine of Preslav, and the Honorary Badge of the City of Veliki Preslav, awarded on the occasion of the 40th anniversary of the Preslav Literary School Research Centre.

The multifaceted scholarly path of Prof. Pirinka Penkowa-Lyager embodied the solemnity of a spirit deeply committed to the preservation and illumination of cultural heritage.